

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XC. Num sit Purgatorium?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

QVÆSTIO LXXXIX.

An Sanctis licet festa fiant?

LV THERANIS & CALVINIANIS mēs, voxque vna est, & conclamatio aduersus Sanctorum festa: 1. Quod idololatriam sapiant: cum solius Sabbati cultus sit in præcepto. 2. Quod falso nitantur quædam fundamento: vt Conceptionis B. V. M. 3. Quod multa sint nouicia B. V. nec ante Iustinianum extiterint. 4. Quod ab Imp. secularibus orta & instituta. 5. Quod non Sanctis quædam ordinata. Hæc Heshusius lib. De. error. pont. tit. 26. Magdeburg. Cent. 1. l. 6. c. 6.

AV T O R. Festiuare Sanctis, sanctum est: 1. Teste Ecclesiæ Autoritate primis quinque sæculis festa sanciente: apud Bellarm. lib. 3. c. 16. 2. Concilia item plura statuerunt. 3. Ratio Augustini lib. 10. Ciu. c. 4. Beneficiorum Dei solennitatibus dicamus, sacramque memoriam; ne volumine temporum ingrata subrepat obliuio. Atqui haud paruum est beneficium consummatio Sanctorum scilic. Ecclesiæ in exemplum, patrocinium, gaudium.

RE S P O N D E O nunc Ad I. Deo festiuamus in Sanctis primariò: Sanctis secundariò & mediare. Vnde idololatria esse non potest; quia Dulia Sanctis datur, Latria Deo.

AD II. Conceptio B. V. absolutè, non Conceptio immaculata, est festi causa, & ea certa, ac miraculosa, scilic. è sterili. &c.

AD III. sunt quædam recentia festa; quod & beneficia sint recentia. At Martyrum plerorumque & Confessorum festa sunt aliis alia antiquiora. &c.

AD IV. Non Imp. instituerunt;

sed pridem instituta solennizarunt, aut propagarunt, legibusque iuuerunt.

AD V. Vnus solù Episcopus Constantinopolitanus Iustiniano annum recolebat; neque diu; priuato affectu.

Hactenus de Triumphantis Ecclesia. Capite ac Membris, Christo & Sanctis, eorumque Cultu: Porro Anima in Purgatorio, cum vita stadio decurso certi meta sint, eamque à limineteneant Beati decreto Dei; licet adhuc afflicti pro debito; eumque degant velut medi terrenis inter ac Cœlites, hisce tamen affiniore, cœlisque debiti: Idcirco à Beatis sibi locum quoque proximum vendicant in nostris disceptationibus.

VII. DE PURGATORIO.

QVÆSTIO XC.

An sit Purgatorium?

LV THERVS variat. 1. In disput. Lipsicæ ait: Ego credo fortiter; imò ausim dicere, Scio Purgatorium esse: facile persuasor in scripturis de eo fieri mentionem. 2. Id admittit; sed multis cum erroribus; à Leone X. damnatis; vt non posse excripi probari; animas in eo salutis incertas esse; posse mereri, & demereri; assidue peccare dum poenas horrent: libertas suffragiis minus beari, quam si satisfecissent. 3. Negauit funditus totum; solam mortem eius exolare vicem. Hoc vltimum tenent omnes Rigid. Luth. vt Centuriat. Melanch. Brent. Zyving. Ochinus. &c.

CA L V I N V S; Inst. l. 3. c. 5. §. 6. Purgat. est exitiale Satana commentum. Crucem Christi euacuat, contumeliam irrogat misericordiæ Christi, fidem labefactat. **P**E T. M A R T Y R; sit, aut non sit; certè articulus fidei non est. Nituntur vno hoc; quod Satisfactionem tollant, & discrimen pec. mort. & venialis.

SV A D E N T, istis. I. Ex Scriptura. 1. Ps. 116. Cum dederit dilectis suis somnum, ecce benedictas Domini. 2. Eccl. 9. Nec opus, nec ratio.

ratio. &c. sunt apud inferos. 3. Eccl. 11. *Lignum, in quacunq; loco ceciderit, ibi erit.* 4. Ezech. 18. *Cum auersus fuerit impius ab impietate sua, omnium iniquitatum eius non recordabor.* 5. Duo sunt hominum ordines, Matth. 25. *Benedicti, venite; Maledicti, ite.* 6. Luc. 23. *Hodie mecum eris in paradiso.* 7. Rom. 8. *Nihil damnationis est iis, qui sunt in Christo Iesu.* 8. 2. Cor. 5. *Si domus terrena habitationis nostra dissoluitur, habemus domum eternam in caelis.* 9. Apoc. 14. *Beati mortui, qui in domino moriuntur. &c.*

II. Ex Ratione. 10. *Quia remissa culpa remanet nulla poena.*

III. Poenitentia est quidam baptismus; at in hoc remittuntur omnia; ergo & in illa: unde culpa nulla super. 12. Secundus Machabaeorum est apocryphus; maxime cap. 12. Nec ibi fit mentio purgatorii. Et pro caelis in pec. mortali sacrificabatur; Idque ex affectu pio solum; non quod liberati credebantur.

AUTOR. 2. Mach. 12. *Sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur.* 2. Tob. 4. *Panem tuum & vinum super spulturam iusti constitue; & noli ex eo manducare & bibere cum peccatoribus: Sed cum pauperibus pro anima deprecaturis, ait S. Chrys. hom. 32. in Matth. 3. Galaaditae, 2. Reg. 1. pro caelis Saule, Ionatha & aliis ieiunauerunt, ut & Dauid, & 2. Reg. 3. Abner: idque non ex dolore tantum, ut vult Munsterus; Sed ut animae iuuarentur, ait V. Beda ibid. 4. Psal. 37. *Domine, ne in furore inferni; neque in ira purgatorii corripas me, ait S. Aug. ibid. 5. Pla. 65. Transuimus per ignem & aquam, purgatorii, ait Orig. Ambr. 6. Isa. 4. *Si abluerit Dominus sordes filiorum & filiarum Sion. &c. in spiritu iudicii, & spiritu combustionis, id est, purgatorii, ait August. 20. Ciu. c. 25. 7. Malach. 3. *Sedebit quasi****

ignis constans, & purgabit filios Levi, & colabit eos in purgatorio aiunt Orig. Ambr. Aug. Hier.

II. Nouum Testamentum docet idem in Antichristo meo p. 1. q. 29.

Quibus adde. 1. Cor. 3. *Si cuius operis arserit, detrimentum patietur, ipse autem saluus erit, sicut amens quasi per ignem, id est, ex omnium S. Patrum sententia, Poenam purgatoriam, post iudicium particulare reliquam iis, qui aedificauerunt ex ligno, foeno, stipula: id est, pecc. ven. Ita Amb. hic. Hieron. in 4. Amos. & libr. 2. in Iouin. August. Psal. 37. Greg. l. 4. Dial. c. 3. Bell. l. 7. de Purg. c. 5.*

CALVINISTAE tamen ignem dicunt esse Doctrinam veram.

AT huic singula nequeunt applicari. Nam ea lucrum affert peccatori succenso poenitentia, non detrimentum.

III. Istis adde testimonia Conciliorum habitorum in Africa, Gallia, Hispania, Germania, Graecia, &c. Unde Petr. Martyr ait: *Solent nobis obire: Eccl. sciam semper pro defunctis orasse: Quod quidem non inficio: sed assero istius facti neque Verbi Dei, neque exempli, quod desumitur & S. Literis, auctoritatem haberi. Vide Bellarmin. c. 9.*

IV. Porro Classem S. Patrum vide ibid. c. 10. Mendacia verò, & sycophantias Sectariorum repete ex meo Mendace Antipap. p. 1. q. 9.

V. Demum Ratio consonat Fidei. 1. Quia sunt quaedam pecc. venialia, poenae temporalis digna: at cum his decedere quis potest: ergo purgationis eget. Nil enim coinquinatum introibit in regnum caelorum. Maior constat ex Iac. 1. *Concupiscentia cum conceperit, parit peccatum,*

veniale ob delectationem cogitationis: peccatum, cum consummatum fueris consentu pleno, vel opere; generat mortem: quia mortale est. Idem constat 1. Cor. 3. superædificantibus diuersa, his aurum, &c. illis stipulam. &c. Nam stante Fide & Christianismo, alii cumulant peccata mortalia, alii venialia, alii nulla; sed mera opera bona: teste Augustino libr. 83. quæst. 26.

2. Ratio. Quia in reconciliatione peccatorum non semper tota pœna cū peccato remittitur. Patet in Dauide, 2. Reg. 12. Mors autem proprie est pœna peccati Originalis, non actualium. Vide Bell. c. 11.

3. Demum; Omnis gens ac natio agnouit aliquam quibusdam post fata superare pœnam absolubilem: cuius metu vita sollicitius à peccatis custodienda fit.

4. Præsertim Ecclesiæ praxis vniuersæ, de qua ita S. August. l. de cura pro mort. c. 1. In Machabeorum libris legimus, oblatum pro mortuis sacrificium. Sed et si nusquā in veteribus Scripturis legeretur, non parua tamen est vniuersæ Ecclesiæ, que in hac Consuetudine claret, Autoritas: vbi in precibus, que Deo ad eius altare funduntur, locum suum habet etiam commendatio mortuorum.

Par, quin maior est Autoritas Apostolica; qua de S. Chryl. hom. 59. ad populum. Non temerè ab Apostolis hæc sancita fuerunt, vt in tremendis Mysteriis, defunctorum agatur commemoratio. Ad eò vt hæretici fuerint Aëriani, qui, ait Epiphani. hæresi 75. Orare vel offerre pro mortuis oblationem non oportere sinxerunt.

5. Denique, ex Caluinistarū principiis

fidei idem sic euincitur: Volunt. 1. Concupiscētiā esse auersionem à Deo continuam cum reatu mortis æternæ: Paræus thesi 18. Ex Calu. Instit. 2. c. 1. §. 8. 2. Ex pecc. orig. contagione omnia iustorum opera taminari, vt sint mera iniquitas: Calu. ad Trid. Sess. 6. c. 16. Inst. 3. c. 12. §. 4. Atqui nil inquinatum potest intrare in regnum Dei: Ergo nec Caluinistæ; vtpote tota vita immundi. Nec purgantur Morte; nam hæc communis est etiam infidelibus: Non Fide: quia nil in Scriptura, quod Fides in agone purget magis, quam in vita: non autē ea purgat Caluinistas inuita: ergo nec in morte. Nec Non imputatione, hæc enim non tollit Coecitatem mentis, auersionem voluntatis, & reatum pœnæ æternæ. Quare cum his erunt vel in cœlo, vel orco.

DICO AD I. Somnus ibi est corporum quies ad usque iudicium: Hereditas, est Augustino, resurrectio.

AD II. Id de damnādis dicit S. Hier. ibid. At S. Greg. 4. Dialog. c. 39 eos iuari suffragiis, qui id bonis operibus meruerunt, dum viuerent.

AD III. Ad literam loquitur de morte corporali, qua iacent omnes. Item sua cuique morienti sententia fertur stata, etiam purgatoriis. Sicut in Lymbum quondam missis.

AD IV. Non recordabor iniqu. id est, inimicitiam cum conuerso non seruabo.

AD V. Erunt duo solum post iudicium: at nunc plura sunt: teste Calu. in ptychipann.

AD VI. Priuilegia paucorum non faciunt legem. Dein, isto. Memento mei: indi-

indicauit etiam in altera vita condonari peccata: at non in cœlo; nec in inferno; ergo in purgatorio.

AD VII. Loquitur de non consentientibus ad motus concupiscentiæ.

AD VIII. Addit: *Sit amen vestili inueniamur*, charitate: *Sin*; saluantur, *sic tamen quasi per ignem*. I. Cor. 3.

AD IX. S. Anselmus ait, *A modo*, id est, ab iudicio extremo, non, ab morte cuiusque, requiescent à laboribus; at in his adhuc sunt purgatorii.

AD X. Est contra S. Scripturam: teste Adamo, Moyse, Arone, Israëlitis, Dauide; quibus temporalis pœna remansit, culpâ dimissâ: Idque Tum in satisfactionem præteriti peccati; teste Caluino *Instit. l. 3. c. 8. §. 6.* Tum in cautelam, teste eodem *ibid. c. 4. §. 31.* Et si hoc posterius neget loco priore.

AD XI. Non sequitur: quia est *quidam baptismus* pœnitentiæ, ideo hæc non ita totum semper dimittit, ut baptismus; nisi omnino perfecta: Plerumque enim pœna, sempiternâ in temporalem versâ, grandis remanet.

AD XII. Id negant Luthero eadē fide cum Iudæis contra Christianos; teste S. *Aug. l. 8. Ciu. c. 36.* Et clarè fat colligitur purgatorium esse, licet hoc non exprimat de nomine. De mortalitate peccati non constat, ideoque incertus fuit status occisorum. Attamen *considerabat*, quod *optimam haberent repositam gratiam*: idque ex communi sensu de purgatorio.

Q V Æ S T I O X C I.

*An Confessio Purgatorii sit de Fide:
Profintq; Suffragia?*

L V T H E R V S *lib. de abroganda Missa* negat: itemque Pet. Martyr *in 1. Corinth. 3.*
1. Quia Scriptura tacuit de Purgatorio, ubi maxima erat occasio: ut *Genes. 49.* ad funera Abrahamæ. &c. In Leuitico, cum sacrificia prouariis instituuntur. &c. 2. Quia Ecclesia Græca diu restitit huic articulo. 3. Quia Dionysius in Hierarchia anxie laborat docere cur oretur pro defunctis: Si credidisset Purgatorium, apertè respondisset; ut à Purgatorio liberentur. 4. Quia Augustinus ait Purgatorium esse, se habere opinione incerta, non fide.

A V T O R. R E S P O N. A D I.
Scripturam omnia ubiq; ponere necesse nō est. In Genesi verò est implicitè. c. 23. *Surrexit Abraham ab OFFICIO Funeris*, quod est flere, ieiunare, orare pro mortuis. In Leuitico sunt iussa sacra pro uiuis & mortuis; & factum est 2. *Mach. 12.*
A D II. Mendacium est: Nisi quod aliqui dubitarint, an purgatorium sit ignis, an quid aliud.

A D III. S. Dionysius expresse dicit, orari pro defunctis, ut à peccatis soluantur: *cap. 7. part. 3.*

A D IV. Contrarium dicit in *Enchir. c. 110. quest. 2. ad Dulcitium. libr. 21. Ciu. c. 21. dicit.*

2. Porrò quibus quatuor modis dogma fidei probari solet, iis & hæc probamus. 1. Scripturâ expressâ cum declaratione Ecclesiæ: Sicut *ἁποστόλων* Patri Christū docemus ex Ioan. 10. *Ego & Pater unum sumus*, quod Ariani aliter exponentes retundebantur per Ecclesiæ declarationem. Ita de Scripturis pro Purgatorio patet ex declaratione, ut suprâ. 2. Per euentem deductionem ex Scripturis. Patet suprâ in Ratione 1. & 2. 3. Ex Traditione apostolica & perpetua. 4. Per euentem deductionem ex ver-

S 3 Luth.